

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Iure Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regula XVIII. Non firmatur tractu temporis, quod de iure ab initio non
subsistit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](#)

absurdè dicitur, Principem, etiam si ob summam ejus autoritatem legibus absolvitur sit, tamen id est legibus alligatum esse, quod de sponte legibus subiectum, per textum in l. digna vox 4, C, De temporum iuncta l. Est receptum 14, D, De juris.

Nihilominus dubitandum non est, quin Princeps ex causa possit condere novam legem; item privilegium ex causa possit alterius auferre; prout si privilegiatus abutatur privilegio, can. Privilegia

x1. qu. 3, cap. Tuarum 11, Ext. De privil. cap. Contingit 45, De sent. excom. vel in Principem ingratius sit, ex l. fin. C, De revoc. donat. Vide Felic ad cap. 1. nu. 6, De probat. ad cap. Novit De iud. vel alii scandalo, propero privilegium, cap. Suggestum 9, De decimus, vel si reipubl. utilius sit cessare privilegium, aut potius in alium transferri, arg. l. Item si verberatum 15, i. 2, D, De rei vind. l, Lucius 11, D, De evict.

REGULA XVII.

Indultum à iure beneficium non est alicui auferendum.

Hec Reg. superiori non valde dissimilis est, hoc conjecta ex c. Commissa 5, De elect. lib. 6 ex parte penult. & ult. Ext. De secund. nupt. Eumdem enim effectum beneficium habet, sive à Princeps, sive à iure (ceijus auctor Princeps est, l. fin. C, De legib.) concessum sit. Et sicut Princeps interdum ex causa beneficium suum revocat, prout præcedenti Reg. dictum est; ita & juris beneficium nonnumquam auferit, nonnumquam moderatur, ut videtur est in beneficiis S. C. Macedoniae & Vellejan. : quæ licet juris beneficia sint,

multis tamen casibus restringuntur, ex causa, l. 2, & l. 5, C, Ad S. C. Macedon. l, Fæminis 8; l, Si mulier 22, cum legib. seqq. C, Ad S. C. Vellejan. Numquam tamen Iudex potest juris beneficium alterius auferre aut denegare; cum hic juris minister sit, & à præscripto iuris eum recedere non oporteat, l. Nemo 13, De sent. Et interloc. l. fin. in fine C, Si contra ius velut publ. c. 1, De sent. & re iud. nisi quatenus lex ipsi permittit, ut in l. 3, l. 4, §, si quis condemnatus D, De re iudic.

REGULA XVIII.

Non firmatur tractu temporis, quod de iure ab initio non subsistit.

Convenit cum l. Quod initio 19, D, b, cod. tit. Extant hujus Reg. exemplaria in e, Si eo 9, De rescript. lib. 6, inc. Licet 4, De sent. excom. cod. lib. 6. Ejusque usus latissime patet. Nam non solum locum haber in ultimis voluntatibus, l, pen. D, cod. §. præterea Inst. Quibus non est permis. fac. test. cum similib. verum etiam in contractibus, l, Inter stipulantem 83, §. sacram D, De verb. oblig. l, A marito 28, C, De donat inter vir. & uxor. in judiciis, c., Ex. De sent. & re iud. l, Si expressim 19, D, De appellat. in rescriptis Principum, c. 1, De rescript. lib. 6, ceteris que actionibus: cum id, quod vitiosum est, id est, perperam factum, pro infecto habeatur, juris interpretatione, l, Quoties 6, D. Qui satisf. cog. c., Qua contraria in his hacten. Unde impossibile est, ex eo ultimum effectum subsequi, etiam accedente diuturnitate temporis; quippe tempus non est modus inducendæ vel tollendæ obligationis, l, Obliga-

tionum 43, §, placet D, De oblig. & act. Quod accedit, ut & sponsalia à minoribus septennio, vel matrimonium ab impuberibus contractum, tractu temporis non convalescant; & quod inutiliter ex parte contrahantur, cap. 1. De spons. impub. lib. 6, Nisi fortasse, superveniente legitimâ ex parte, per novum consensum sponsalia vel matrimonium confirmantur, expresse vel tacite, d. cap. 1, vel nisi ratificatione meâ, quod male ab alio gestum est à me comprobetur, de quo ad cap. Ratum cum cap. seq. inf. cod. Verum hæc novo consensu, non tractu temporis firmantur.

His obiicitur text. in l, pen & ult. C, Si major fact. alien. & in l, unica C, De contractib. iud. quibus locis alienatio inutilis, temporis cursu confirmari videatur. Sed respondet, alienationem illis textibus non tam cursu temporis, quam tacito consensu ipsius domini, qui ex lapsu tanti temporis

Aaa 2 præsu-

præsumitur, confirmari. Nam & idem evenit in adquiritur, tit. Inß De usucap. Vix enim, inquit
usu capione rei alienæ, cuius dominum, si res mo- Paulus, ut non videatur aliquid, qui patitur u-
bilis sit, triennio; si immobilis, longo tempore capi, i. Alienationis 28, D. De verb signif.

REGULA XIX.

Non est sine culpa, qui rei, quæ ad eum non pertinet, se immiscet.

Et hæc Regula convenit cum l. Culpæ D, sed tit. & hoc traductæ videtur ex cap. Tua 19, Ext. De homicidio. Quod pertinere arbitror etiam eum, qui attem, quamigerat, cum danno alterius proficeret, l. Idem juris 8. §. mulionem cum l. seq. D. Ad L. Aquil. l. Illicitas 6. §. scuti D. De off. presid. Neque obstat in D. & C de negot. gest. Nam quod absentis negotia ab aliis recte gerantur, id propter utilitatem absentium receptum est; cùm

beneficio affici hominem interstiti hominis, l. S. vus 7, in fine D. De servis export. Quare neque negotiorum gestori aliter competit actio ad repetendos sumptus, quam si utiliter negotium gessit, l. Sed an ultra 10, D. de negot. gest. Ubi tamen probante de modo negotia ejus gessit, sumptus factus non reperit, l. fin C. de negot. gest. Estque hoc cal huic regulæ locus.

REGULA XX.

Nullus pluribus uti defensionibus prohibetur.

Similis juris civilis Regula est: Nemo ex his, qui negant se debere, prohibetur etiam alia defensionibus, nisi sex impedit, l. Nemo ex his 43, D. hoc sit. Ut esse debitor, qui ex delatione creditoris juravit se nihil debere, & exceptione jurisjurandi usus est, non tamen eam probavit, potest reliqua ea ad exceptionem pacti conventi, transactionis, solutioonis, rei judicatae confugere, vel etiam simul eas proponere. Pluribus enim defensionibus, inquit Paulus, uti permititur, l. Is quij, D. decept. etiam si exceptiones inter se contraria sint, l. Nemo prohibetur 8, D. d. tit de except. Eoque accidit, ut is, qui hominem a se occisum negavit, possit de eo convictus, recurrere ad hanc exceptionem, quod obtulit corporis sui cum occiderit. Decius ad cap. Pastoralis, num. 1, Ext. de except. Ad probandum tamen exceptiones contrarias simul, reus minimè admitti debet (quia hoc impossibile ficeret) sed successivè. Ceterum hæc clausula, Nisi lex impedit, adiecta Regula iuris civilis, huc transferenda vel potius subaudienda est, ut perdat officium suum & hæc Regula iis casibus, quibus iure caurum est, ne alia exceptio obiciatur, quire censentur hic in Glos. Et ad l. Nemo ex his. Diversum obtinet in actore, cui unam tantum actionem

unius rei nomine intentare licet, d. l. Nemo ex his 1, vide latius Pet. Costal. ad l. Quod in herede s. ch. 2, D. De tribut. act. in qua & ad hoc usque persistere debet, Autem Qui semel C. Quomodo & quando iudex. Cuius diversitatis hæc ratio est, quod in actionis potestate sit, quando & quaactione experiri velit, quive ius tuum ante diligenter explorare possit. Quod non æquè in reo est, qui sapienter imparatus ad iudicium provocatur: unde benignius cum reo, quam cum auctore agitur, l. Qui in alterius 42, D. hoc sit l. Pure 5, §. fin. D. de dol. & m. except.

Nec movere textus in cap. Veniens 19, Ext de prescript. Nam quodlibet exceptio præscriptionis post exceptionem privilegii prius obiectam non admittatur, hoc ideo accidit, quod præscriptioni per impetrationem privilegii renuntiatum presumatur; frustra igitur præscriptionis exceptio obtendit, aliqui absurdum non est, exceptiones privilegii & præscriptionis simul, vel separatim posse obici, cap. Cum persona 7, de privi- leg. lib. 6, cap. Auditio 15, Ext. De prescript.

(***)